

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÜMİT BOYNER'İN

TÜRKONFED BANDIRMA BAŞKANLAR KONSEYİ

AÇILIŞ KONUŞMASI

4 Mayıs 2010

Eken Prestij Otel, Bandırma

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. TÜSİAD Başkanı olarak, TÜRKONFED Başkanlar Konseyi'ne ilk katılımım ve sizinle bir araya gelmekten büyük mutluluk duyuyorum.

TÜRKONFED'i ilk oluşum sürecinden beri takip etme fırsatını buldum, özellikle konfederasyon olarak kuruluşunun altıncı yılında, ülkemizin bir refah toplumu olması yönünde çok önemli katkılar oluşturabilecek bir kurum olarak gördüğümü ifade etmeliyim.

Yolda ilerlerken, bazen yaşadığımız değişimleri, geride bıraktığımız mesafeyi tam olarak fark edemeyebiliyoruz. Bugün gelişmiş demokrasilerin en önemli paydaşlarından ve denetim mekanizmalarından biri olan bağımsız ve gönüllü sivil toplumun ülkemizdeki gelişimi eksikliklerine rağmen, memnuniyet vericidir. Bu açıdan, iş dünyasının bölgesel ve sektörel temsilini sağlayan TÜRKONFED'in ve bağlı federasyonlarının kat ettiği mesafe de takdirle karşılanmaktadır. TÜRKONFED, iş dünyasının gönüllü ve bağımsız örgütlenmesini, bölge ve sektör spesifik olarak tanımlayarak, sorunlara daha objektif olarak yaklaşabilme ve çözüm üretebilme olanağını yaratmıştır.

Oluşumun ilk dönemlerinde, farklı bölgeler ve sektörlerin ortak faaliyet yapması anlamında bile yaşanan güçlükler bir yana, bugün federasyonlarımız ve konfederasyonumuz Avrupa Birliğinden, ulusal ve uluslararası kaynaklardan projeler geliştiren, bölgelerinin kalkınması için pek çok önemli çalışma yürüten bir noktaya gelmiştir. Geline nokta hepimiz için yeterli midir, hayır. Özellikle, önümüzdeki dönemde bölgesel kalkınma politikasının temelini oluşturacak Kalkınma Ajansları ile çok daha etkili işbirliği içinde olan, bölgesinin ve sektörünün sorunlarının giderilmesine ve gelişimini sağlanmasına yönelik politikalarda söz sahibi olan bir yapılanma için yeni bir atılım gerçekleştirilmesi şarttır.

Değerli Katılımcılar,

Yaşadığımız ekonomik kriz sonrasında, potansiyel büyüme dengesinin doğu ve yeni gelişen piyasa ekonomileri lehine gelişeceği artık çok açıktır. Türkiye'nin potansiyeli bu açıdan küresel düzeyde dikkat çekmektedir.

Yeni dönem dinamikleri tüketim, üretim ve yatırımlar için yeni sektörlerle ve yeni ölçeklere işaret edecektir. Üretimde, tüketimde ve finansman mekanizmalarında meydana gelecek bu değişimler, girişimciliğin, inovasyonun, tedarikçi-ana firma ilişkilerinin de evrilmesine neden olacaktır.

Üretimin ölçek dağılımı, teknolojik gelişme perspektifini bir veri olarak alırsak, ölçeğin küçülme ihtimalini artırmaktadır. Bu durum, TÜSİAD'ın da 2010-11 programında öncelikli yer alan "**KOBİ'lerle büyüme**" unsurunu son derecede kritik düzeye çıkartıyor.

Türkiye büyüme dinamiği açısından ise, süratle KOBİ denkleminde samimiyetle eğilme ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum, çünkü Türkiye "KOBİ-Kayıtlılık-Verimlilik" bağlamında içinde bulunduğu ülke grubundan da, AB örneklerinden de çok farklı bir noktaya geliyor. Eğer bu farklılaşmayı Türkiye lehine sonuç vereceğinden emin olduğumuz şekilde giderebilirsek, Türkiye gerçekten farklılaşan yüksek bir büyüme platosuna taşınabilir. Üretim sürecine daha fazla katkı sağlayacak KOBİ'ler Türkiye'nin bir muhtemel orta-gelir ülke tuzağından çıkmasını da sağlayacak olan açılıma ön ayak olabilir.

Bugünkü denklem bizim açımızdan yeterince açık: Maalesef üretim süreci KOBİ faaliyetinin ancak kayıt dışı ve devlet desteği ile devam edebileceğini gösteriyor. İstihdamın da bu alanda depolanabilmesinin sebebi de böylelikle rahatlıkla anlaşılabilir. Bu çerçevede makul bir verimlilik düzeyi elde etmek mümkün mü? Evet. Ancak kayıt-dışılık daha fazla artarsa veya devlet yardımları daha fazla artarsa... Bu önerinin ironik bir tespit olduğunu, büyük işletmelerin zaten verimlilik düzeyi itibariyle limite ulaştığını, “düzenli denetlendiğini” ve kayıt dışılık ile bu şartlarda rekabet şansının olmadığını düşünürsek, Türkiye’nin niye “verimlilik düzeyi düşük” bir büyüme yapısı sergilediğini daha iyi anlamak mümkün.

Şüphesiz, devlet iş ve yatırım ortamını geliştirecek, bizler de yatırım, üretim ve istihdam yapacağız. Bu çerçevedeki önerilerimizi, geçtiğimiz ay Ekonomik Koordinasyon Kurulunda sunduk ve düzenli takip içindeyiz. Önerilerimizi içeren yayın web sitemizden incelenebilir.

Ancak yukarıda tanımlamaya çalıştığım konu büyümenin önünde yapısal bir engel; hem doğrudan KOBİ bağlamında, hem de dolaylı olarak bölgesel kalkınmışlık farkları açısından. Hep birlikte ve öncelikle TUSIAD-TURKONFED işbirliği ile konuya çözüm geliştirmek durumundayız.

Değerli Katılımcılar,

Amacı, hedefi ve politikaları belirlenmiş, ölçülebilir bir KOBİ stratejisine ihtiyaç bulunmaktadır. KOBİ’ler heterojen bir yapıdır ve hepsine yönelik tek bir politika yaklaşımı yeterli olmamaktadır. KOBİ’lerin gelişmesi için öncelikle, ciddi bir tasnife ihtiyaç bulunmaktadır. Stratejilerin, politikaların, hedeflerin ise, bu tasnife göre belirlenmesi gerekmektedir.

Ülkemizde, pek çok kurum ve kuruluş KOBİ’lere çeşitli destekler sağlamaktadır. DPT, DTM, Hazine, KOSGEB, Kalkınma Ajansları, Sanayi Bakanlığı gibi pek çok kurum farklı ve ortak alanlarda KOBİ destekleri sağlıyor. Ancak, kamunun KOBİ’lere sağladığı katkının, üretimleri içindeki payı bilinmiyor, ölçülüyor. KOBİ’lerin yarattığı katma değer ne kadarını bu destekler sağlıyor bilmiyoruz.

KOBİ desteğinin, bir sosyal destekleme politikası olarak mı yoksa sanayi-hizmetler politikası olarak mı sağlandığının artık belirli olması lazım. Eğer bu bir sosyal destekleme politikası ise, işletmelere yönelik bu tür destekler devam edebilir; ancak KOBİ desteği olarak değil, sosyal destek mekanizması olarak devam etmelidir. Aksi takdirde, büyüme potansiyeli olan, büyümeye ve istihdama gerçek katkıyı sağlayabilecek KOBİ’lerin de atılım sağlamalarının önü tıkanmaktadır.

Bu alanda, kamu tarafından bir çalışma başlatıldığını biliyoruz. KOBİ’lere yönelik desteklere ilişkin bir veritabanı çalışması. Bu veritabanından yola çıkarak daha açık, orta ve uzun dönemli bir yol haritasının belirlenmesi mümkün olacaktır.

Bu yapısal problemin birçok boyutu olduğu doğrudur: Ancak bazı boyutları her türlü ölçek için geçerli gözüküyor: Çalışma hayatına ilişkin boyutu işte böyle bir boyuttur. İstihdam açısından, hükümetin 2008-2010 döneminde bazı yükleri hafifletmesi olumlu olmakla birlikte, Türkiye, istihdam üzerindeki vergi-prim yükü bakımından OECD ortalamasının halen üzerindedir. Bu sebeple, istihdam üzerindeki vergi, prim, tazminat gibi yüklerin hafifletilmesine devam edilirken, kayıt dışı ile mücadele de kararlılıkla sürdürülmelidir.

Çalışma hayatını düzenleyen yasaların, işgücü piyasasının ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde ele alınması gereklidir. İş Kanunu ile getirilen esnek çalışma yöntemlerinin yaygın bir uygulama alanı bulabildiğini söylemek güçtür. Oysa “güvenceli esneklik” yaklaşımı, istihdamın korunmasına ve geliştirilmesine, kayıt dışı çalışmanın azaltılmasına ve dezavantajlı kesimlerin istihdamının sağlanmasına destek olacaktır. Güvenceli esneklik, tüm çalışanlara sosyal haklarının kesintisiz verildiği bir ortamda etkili ve adil olur. Türkiye’de 21 milyon emekçinin % 42.3’ünün, sosyal güvenlik haklarından, sendikal haklardan, asgari ücretten yoksun - kayıtdışı çalıştığı tahmin ediliyor. O nedenle kayıtdışı ile mücadele vatandaşlara eşit ve hakkaniyetli sosyal güvenlik kapsamına kavuşmalarının yanı sıra, Türkiye’nin sürdürülebilir ve verimlilik tabanlı büyümeye geçişinde en öncelikli konusu olmalıdır.

İşgücü piyasasında eğitim yoluyla vasıf uyumu sağlanması ve iş arama etkinliğinin güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Özellikle gençlerimiz arasında işsizlik oranı çok yüksek. Gençler, eğitilmiş olanlar da dahil, ilk işlerini bulmakta zorlanmaktadır. Bu gözlem, mesleki açıdan uyumsuzluğu da göstermektedir. Bu noktada eğitim reformunun ve özellikle mesleki eğitim-işgücü piyasası bağlantısının kurulmasının önemi de ortaya çıkmaktadır. Ayrıca işgücü piyasasında iş aramanın etkinliğinin artırılması amacıyla, işsizler ile firmaları buluşturacak mekanizmalar güçlendirilmelidir. İŞKUR’un kurumsal kapasitesinin artırılması ve özel istihdam bürolarının destekleyici faaliyetlerinin geliştirilmesi sağlanmalıdır. Bu bağlamda yine TÜRKONFED ile birlikte, “acaba aktif işgücü programlarına işletmeler olarak gönüllü katkı nasıl sağlarız?”, “birikimlerimizi bu ağır işsizlik döneminde nasıl ortama sunarız?” konularına süratle eğilmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Değerli Katılımcılar,

Son yıllarda, kadınların ekonomik, sosyal ve siyasi hayata katılımı konusu ülke gündeminde giderek daha çok yer alıyor. Ancak bu konuda gelmemiz gereken seviyenin hala çok uzağında olduğumuzu biliyoruz. Toplumun yarısını oluşturan kadınların potansiyellerini gerçekleştirmelerinin göz ardı edilmesi, sadece ülkenin ekonomik kalkınmasının önüne set çekmiyor, demokrasimizi de sakatlıyor. Kadınların, başta istihdama olmak üzere toplumsal hayatın her alanına aktif katılımı, aslında bir demokrasi ve toplumsal refah konusudur.

Türkiye’de kadınlar arasında okumaz yazmazlık her beş kadından birini etkiler, kız çocukların eğitime katılımındaki coğrafi ve kültürel engeller devam eder, töre cinayetleri ve şiddet canımızı acıtmayı sürdürürken tam anlamıyla bir toplumsal gelişmeden söz etmek mümkün değildir. Kadınların toplumdaki konumu, ekonomik ve siyasi hayata katılımından bağımsız düşünülemez. Hem istihdamda ve hem de yerel ve merkezi düzeydeki siyasette kadınlarımızın varlığı maalesef sınırlı kalıyor.

Zihniyet değişikliğinden yasal düzenlemelerin yeniden gözden geçirilmesine kadar, mevcut resmi değiştirecek bütüncül politikalara ve uygulamalara ihtiyaç var. Bu noktada, ülkeyi yönetenlerin yanında, biz iş insanlarına da çok önemli görevler düşüyor. Kadını sadece aile içindeki ve anne olarak görevleri çerçevesinde ele alan bakış açısı toplumda hakim oldukça, kadınlarımızın bireysel ve insan haklarının gelişmiş ülke seviyesine ulaşmasını sağlayamayız. Tüm iş gücü derneklerini, kadın sivil toplum kuruluşlarını bu zihniyet değişimi için duyarlı olmaya davet etmek istiyorum. Yerel düzeyde konunun sahiplenilmesi, özellikle zihniyet dönüşümünün daha hızlı gerçekleşmesi açısından çok önemli. Şehrimizde-bölgemizde kadınlar eğitime, işgücüne, siyasete ne kadar katılabilir; şehrimizin-bölgemizin ileri gelenleri arasında ne kadar kadın var; diğerlerine rol model olacak başarılı kadınlarımızın

sayısı nasıl artar... Bu soruları kendimize dert edindiğimiz ve çözüme katkı verdiğimiz ölçüde, ülkemizin kalkınmasına ve demokrasisine hizmet etmiş olacağız.

Değerli katılımcılar,

Bölgesel Gelişme Politikalarına baktığımız zaman, artık “Bölgesel Farklılıkların Azaltılması” yaklaşımının yanı sıra, “Bölgelerin Potansiyelinin Ortaya Çıkarılması” yaklaşımının önem kazandığına tanık oluyoruz. Bölgesel kalkınma politikalarının en önemli araçlarından biri de, daha önce ifade ettiğim gibi, Kalkınma Ajansları olacaktır. Bu yeni yapının, bölgeleri arzu edilen hızla ileri götürebilmesinin en önemli koşullarından biri de bölgede yatırım yapan, istihdam sağlayan iş dünyası temsilcilerinin bu sürece aktif katılımı ve kamunun bu katılımı azami düzeyde sağlayacak ortamı yaratmasından geçmektedir. Bu noktada arzulu ve ısrarcı olmaktan vazgeçmemeliyiz.

Bununla birlikte, yeni büyüme sürecinin bölgeler ve sektörler açısından dengeli nitelikte olması ve Avrupa Birliği sürecinde tam üyelik hedefine doğru mesafe kat edilebilmesi için de, Türk iş dünyasının, temsil örgütleri vasıtasıyla bu süreçler üzerinde ağırlığını hissettirmesi gerekmektedir. Bu sebeple, hem TÜRKONFED ile işbirliğimize hem de iş dünyasının bağımsız ve gönüllü bölgesel örgütlenmesinin bu katkıyı sağlayabilecek şekilde gelişimi, idari kapasitesini ve yapısını yeniden gözden geçirmesine büyük önem veriyoruz.

Sözlerimi bitirirken baharın gelmesiyle birlikte tırmanan terör olaylarındaki kayıplarımızı anlamadan geçemeyeceğim. Her şey bir yana, bir anne olarak içim yanıyor.

O uzak puslu karakollarda vatani savunmak adına görev yapan ve pisipisine pusuya düşen gençler için içim yanıyor.

Yıllardır terörle mücadele uğruna can veren, ama sonuç alamayan güvenlik güçleri için vicdanım sızlıyor.

Bir türlü demokratik düzenlemeleri hayata geçirip problemi çözemeyen hükümetler yüzünden canım yanıyor.

Çocuklarımızın eğitimine harcamadığımız paranın kat be kat fazlasını, onları bizden çalan bir şiddet ortamına harcıyoruz. İçim buna da yanıyor.

Memleketi kasıp kavuran bu güç kavgasının ortasında, tarafları çaresizce seyreden; ancak dört yılda bir verdiği oyla kaderine sahip çıkmaya çalışan, bu toz dumanda en çok canı yanan, en fazla kayıp veren halkımızın bir ferdi olarak canım yanıyor.

Açılımsa tam açılım olsun; gerçek; samimi; bütünlüklü...

Çetelerden temizlenecekse Türkiye, tarafsız olsun; hepsi temizlensin. Sınır karakollarında gençler çaresizce sıralarını beklemesin.

Hepinize sevgi ve saygılar sunuyorum.